



Kompaniet 2

Adress: Lybska gränd 4

Kommun: Gotland

Stad, socken: Visby Stadsdel, by: S:t Hansroten Kvarter, gård: Kompaniet

Fd. kvarter, gård: Norderroten I:20, 21 Tomtnummer: 2

Beskrivning

Kvartersbeskrivning:

Kvarteret Kompaniet är relativt litet och består av fyra fastigheter. Det angränsar i norr till Lybska gränd, i söder till Kompanigränd, i väster till Strandgatan och i öster till Mellangatan.

Kvarteret ingår i den delen av Visby där en äldre trähusbebyggelse en gång utgjorde den första stadsbildningen på 900-talet. Under medeltiden gick en eller två gränder genom kvarteret. På de tidigaste kartorna från 1600-talet har kvarteret inte kvar sina medeltida gränder, utan ser ut som det gör idag. Kvarteret ligger vid Strandgatan, medeltidens huvudgata. Vid den tiden var det bebyggt med stenhus, av vilka en del grunder och andra rester finns kvar i och runt omkring dagens befintliga hus. Den nordvästra delen av kvarteret gick delvis ut i Strandgatan som på så vis fick en oregelbunden sträckning. Söder om det i gatan utskjutande huset uppkom därför en liten öppen plats i gaturummet.

I kvarteret finns fyra byggnader från 1700-talet bevarade. Två av de är stenhus och ligger mot Strandgatan och de andra två är mindre skiftesverkshus. Av 1785-års husklassifikation framgår att det fanns fler komplementbyggnader, verkstad, bryggghus, stall samt att östra delen av kvarteret nyttjades som trädgård. Kvarteret har sucesivt byggts till och äldre bebyggelse rivits. Sin nuvarande bebyggelseutbredning fick kvarteret vid 1900-talets början. Mot Strandgatan präglas idag kvarteret Kompaniet av Vårdhuset Lindgården, en byggnad som under 1800- och 1900-talet bland annat var en köpmannagård. Mot Mellangatan ges en slutet intryck med den stora byggnaden som idag rymmer Hotell Gute, men som ursprungligen användes för Nykterhetslogen den Hickmanska Godtemplarordens verksamhet. Hela kvarteret ger ett förhållandevis slutet uttryck med flera höga byggnader i sten.

Fastighetsbeskrivning

Kompaniet 2 är en mindre långsmal fastighet belägen i kvarterets norra del, angränsande mot Lybska gränd. På 1697 års karta syns att nuvarande fastighet ingick i två tomter, nummer 196 och 197, vilka troligen nyttjades som kålgårdar. Idag är fastigheten bebyggd längs Lybska gränd, med ett boningshus, sannolikt uppfört som två skiftesverkshus vid mitten av 1700-talet. I fastighetens nordvästra hörn fanns fram till 1970-talets början ett mindre hus, även det uppfört under 1700-talet med långsidan utmed Lybska gränd. I huset hade tunnbindare N Hansson sin verkstad kring sekelskiftet 1900. Synliga spår av byggnaden finns i väster, på grannfastighetens husgavel. Fastigheten har två gårdsrum, ett smalt kalkstensbelagt utrymme norr om byggnadens östra del respektive en något större gräsbevuxen plats med äppelträd och rosor samt en biluppställningsplats väster om byggnaden. Fastigheten har genom sin äldre tomt- och bebyggelsestruktur samt det väl bevarade bostadshuset från 1700-talet ett stort kulturhistoriskt värde samt ett miljöskapande värde i gaturummet.

Byggnader: 1

Gårdsbeläggning Kalkstensflis, stenplattor, gräs

Planteringar Äppelträd, murgröna, vildvin, rosor och blomrabatt.

Anläggningar Ej undersökt

Fornlämningar RAÄ 107

Mur, staket

Mot öster ett brädstaket av stående, brunmålad panel på en cementerad sockel. Mot söder en kalkstensmur. Mot norr ett brädstaket av stående, brunmålad panel samt en inkörsport och gårdsport.

Dokument, arkiv ViLA: avskriftsamling

Ritningar, arkiv GK/KomA

Övriga källor

Dokumentationer GF/A: NM 1968-69



Bostadshus

Ursprunglig funktion: Bostadshus Byggstart: 1750

Byggstartskommentar

Antagande.

Arkitekt: okänd Byggmästare: okänd Byggherre: okänd

Stilepok exteriört: TRADITIONELL

Antal våningar: 1 + inredd vind

Plantyp: FRI PLANLÖSNING

Grund, sockel: Mot Ö kalksten, i övrigt gråmålad cementsockel.

Källare: UNDER HELA HUSET

Stomme: SKIFTESVERK/BULHUS

Fasadmaterial: REVETERING med spritputs

Takform: SADELTAK

Taktäckmaterial: PAPP

Ev. takplåttyp:

Takutbyggnader: Mot S putsad TAKKUPA

Skorstenar: En murad och en putsad

Fönster: Mot N ej öppningsbara 3-glas fönster spröjsade till sex rutor. Mot Ö och S utåtgående tvåluftsfönster spröjsade till tre rutor per båge. Brunmålade fönstersnickerier, något indragna i fasaden.

Fönsteromfattning: Saknas

Dörrar: Mot N trädörr av empiretyp med spegelfyllningar och fast dörrblad med spegelfyllningar. Mot S trädörr av fiskbensställd panel med liten snedställd kvadratisk glastruta. Utbyggnad enkel dörr av stående panel.

Dörromfattning: Saknas

Övriga fasaddetaljer: Omvikt takgesims, slät mot N och profilerad mot S.

Uppvärmning: Olja (1996)

Interiör Ej besökt.

Byggnadsbeskrivning

Bostadshuset har en reveterad skiftesverksstomme i en våning med inredd vind under papptäckt sadeltak.

Byggnaden består av två sammanbyggda skiftesverkshus, det västra något bredare än det östra. Sannolikt är dessa hus de samma som nämns i 1785 års husklassifikation. Den nuvarande långsträckta byggnaden har ut mot gatan en symmetriskt placerad dörr och kalkstens trappa flankerad av fyra fönster. Byggnaden har spritputsade fasader och en omvikt takgesims, slät mot norr och svagt profilerad mot söder. Mot södra gårdssidan är taket uppbrutet av en äldre putsad takkupa. Mot väster finns en mindre farstutillbyggnad av stående svartmålad panel med trätrappa. Uppgifter om när byggnaderna byggdes samman och fick sitt nuvarande exteriöra uttryck saknas, men troligen skedde detta omkring mitten av 1800-talet. Byggnaden är genom sin stomme och exteriör kulturhistoriskt värdefull och har även ett miljöskapande värde i gatubilden.

VIKTIG INFORMATION:

Inventeringarna har utförts av Länsstyrelsen, Museet på Gotland i samarbete med stadsarkitektkontoret i Region Gotland och är utförda mellan 1996-98. Det innebär att förändringar kan ha skett efter detta. Oftast har inventeringen skett okulärt, utvändigt. Detta innebär att en del fakta saknas eller är kanske inte helt korrekt. Detta utdrag skall därför betraktas som ett komplement med ett historiskt perspektiv på ursprunglig mäklarbeskrivning.